

**LEER DER KRIJGSFILOSOFIE
VAN HET VISHNUH-
GENOOTSCHAP**

© Lancar Ida-Bagus, 1990

Alle rechten voorbehouden.

Dit werk betreft een uitgave van een vertaling en bewerking van teksten die worden toegeschreven aan de Lontarboeken van het Vishnuh-Genootschap. De inhoud is gepresenteerd zoals overgeleverd en/of beschikbaar gesteld binnen deze traditie en is door de auteur vertaald en geredigeerd voor deze uitgave.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, openbaar gemaakt of verspreid in enige vorm of op enige wijze – elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke andere manier dan ook – zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

De auteur en uitgever verklaren dat de tekst met zorg is samengesteld, maar aanvaarden geen aansprakelijkheid voor interpretaties, gevolgtrekkingen of gebruik van de inhoud door derden.

Deze uitgave is bedoeld voor studie, reflectie en culturele of spirituele interesse. Elke gelijkenis met bestaande personen, instellingen of situaties berust op toeval, tenzij anders vermeld.

Eerste uitgave, 2026

Geschreven en vertaald, uit de lontarboeken van het Vishnuh-Genootschap, door Adhipati/ Gurubesar R.R. Purperhart/
Lancar Ida-Bagus

Inhoud

PROLOOG	17
BOEK 1 - LEER DER KRIJGSFILOSOFIE	27
.....	29
LES 1 - Het verschil tussen krijgswetenschap en krijgsfilosofie	30
.....	37
LES II - De zeven houdingen van de Vishnuh-krijger	38
.....	47
LES III - Waarom vechten geen sport is	48
.....	53
LES IV - De ware vijand	54
LEER DER KRIJGSSFILOSOFIE BOEK II – DE SCHADUW VAN DE KRIJGER	61
.....	68
LES II - Waarom sommige krijgers nooit meer terugkeren	69
.....	76
LES III - De verboden emotie: superioriteit	77
.....	81
LES IV - Het verschil tussen discipline en gehoorzaamheid	82

.....	87
LES V - Stilte als wapen	88
.....	92
LES VI - Waarom het Genootschap geen helden cultiveert	93
.....	100
LES VII - De innerlijke troon	101
.....	106
LES VIII – Waarom sommige kennis verborgen blijft	107
LEER DER KRIJGSSFILOSOFIE BOEK III – DE MASKERS VAN HEILIGHEID	116
.....	121
LES I - Waarom het Genootschap religieuze krijgers wantrouwt in oorlog.....	122
.....	127
LES II- De overdracht van schuld	128
.....	133
LES III - De drie tekenen van de fanatieke krijger ...	134
.....	141
LES IV - Waarom het Genootschap stilte boven dogma verkiest.....	142
.....	147

LES V - De geschiedenis van de verbrande tempels .	148
.....	154
LES VI - Waarom heilige taal gevaarlijk kan worden	155
.....	161
LES VII - De ware reden waarom het Genootschap verdween.....	162
.....	167
LES VIII - De laatste instructie aan Vishnuh-krijgers	
.....	168
DE VERBORGEN LEER VAN DE PRIESTERSTIJL EN DE LEER DER GEESTESWETENSCHAPPEN.....	176
.....	182
LES I - Wat de Priester Stijl werkelijk is.....	183
.....	188
LES II - Waarom alleen Adhipati's de volledige leer ontvangen.....	189
.....	195
LES III - De Derde Lontartaal	196
.....	204
LES IV - De Geesteswetenschappen van het Vishnuh- Genootschap.....	205
.....	213
LES V - De Filosofie van de Adem.....	214

.....	223
LES VI - Waarom de Priester Stijl als dodelijk geldt	224
.....	229
LES VII - Waarom het Genootschap religieuze mystificatie verwerpt.....	230
.....	237
LES VIII - De Ultieme Veiligheid van de Adhipati ..	238
.....	243
LES IX - De Ware Kern van de Leer	244
DE ADEMLEER VAN HET VISHNUH- GENOOTSCHAP	252
.....	258
LES I - De Filosofie van de Adem.....	259
.....	266
LES II - De Vier Verboden van de Ademleer	267
.....	273
LES III - De Eerste Oefening: De Zittende Stilte	274
.....	280
LES IV - De Tweede Oefening: De Waarnemingsadem	281
.....	287
LES V - De Derde Oefening: Herstel onder Druk	288

.....	293
LES VI - De Oefening van de Luisterende Stilte.....	294
.....	300
LES VII - Waarom adem en moraliteit verbonden zijn	
.....	301
.....	307
LES VIII - Waarom een krijger pas daarna mag leren	
strijden	308
.....	313
De Adem van de Ware Krijger.....	314
DE ADATLEER-.....	320
De Leer van Orde, Gedrag, Afkomst en	
Verantwoordelijkheid	320
.....	326
LES I - De oorsprong van de Adatleer.....	327
.....	330
LES II - Waarom adat belangrijker is dan macht.....	331
.....	335
LES III - De Vier Pilaren van de Adatleer	336
.....	343
LES IV - Waarom stilte belangrijk is binnen adat.....	344
.....	348

LES V - De adat van spreken	349
.....	354
LES VI - Waarom ouderen belangrijk zijn.....	355
.....	360
LES VII - De adat van conflict	361
.....	365
LES VIII - Waarom schaamte noodzakelijk is.....	366
.....	370
LES IX - Waarom het Genootschap zich terugtrok	371
.....	375
LES X - De ware betekenis van eer	376
.....	381
FRAGMENT UIT DE DONKERE KRONIEKEN.....	382
DE LEER VAN HET HERSTEL	391
.....	398
LES I - De terugkeer van de krijger	399
.....	404
LES II - De Huizen van Herstel	405
.....	411
LES III - De Filosofie van Collectieve Wonden.....	412
.....	416

LES IV - Waarom het Genootschap geen heldencultuur toestaat	417
.....	421
LES V - De kinderen van na de oorlog.....	422
.....	427
LES VI - De moeilijkste discipline: vergeving zonder vergetelheid.....	428
.....	431
LES VII - De Tuinen van Stilte	432
.....	435
LES VIII - Waarom herstel belangrijker is dan overwinning.....	436
.....	439
De laatste les van het Genootschap	440
.....	443
EPILOOG	444
Uiteindelijk ontdekt iedere krijger hetzelfde.....	444

PROLOOG

Er bestaan vele boeken over oorlog.

Boeken over:

- **overwinning,**
- **strategie,**
- **vernietiging,**
- **macht,**
- **discipline,**
- **en de kunst van het gevecht.**

Maar bijna al die boeken dragen dezelfde fout in zich:

- **zij spreken over strijd alsof strijd slechts buiten de mens plaatsvindt.**

Volgens het Vishnuh-Genootschap is dat een gevaarlijke vergissing.

Want geen enkel slagveld ontstaat eerst op aarde.

Het ontstaat eerst in de menselijke geest. Binnen de verborgen archieven van het Genootschap staat geschreven:

- **“De eerste oorlog van iedere krijger begint lang voordat hij een wapen aanraakt.”**

Daarom werd de **Leer der Krijgsfilosofie** nooit geschreven als een handleiding voor geweld.

En ook niet als een boek voor soldaten alleen.

Het werd geschreven als waarschuwing:

- **Geweld is niet gevaarlijk omdat het dood veroorzaakt.**

Geweld is gevaarlijk omdat het:

- **de menselijke geest verandert,**
- **macht zichtbaar maakt,**
- **grenzen test,**
- **en verborgen delen van de mens naar boven haalt.**

Daarom zegt de leer van Vishnuh:

- **“Onder druk wordt een mens niet iemand anders.
Onder druk wordt zichtbaar wie hij altijd al was.”**

Het Vishnuh-Genootschap ontstond niet in tijden van vrede. Het werd gevormd in perioden waarin:

- **koninkrijken elkaar verslonden,**
- **religieuze orden oorlog heilig verklaarden,**
- **en krijgers hun eigen menselijkheid verloren in naam van loyaliteit.**

De oude meesters zagen iets wat anderen niet zagen:

- **De meeste mensen waren niet voorbereid op wat geweld werkelijk met de geest doet.**
- **Sommigen werden verslaafd aan macht. Sommigen verloren hun geweten. Sommigen veranderden discipline in wreedheid.**

En sommigen begonnen oorlog mooier te maken dan zij werkelijk was.

Daarom begon het Genootschap een andere leer te ontwikkelen.

Niet: **“Hoe win je?”**

Maar:

- **“Hoe blijf je menselijk terwijl je leert overleven?”**

Volgens de leer bestaan er twee soorten krijgers.

De eerste soort leert:

- **hoe men vernietigt,**
- **overheerst,**
- **domineert,**
- **en overwint.**

De tweede soort leert:

- **hoe men helder blijft onder chaos,**
- **hoe men verantwoordelijkheid draagt,**
- **hoe men zichzelf begrenst,**

- **en hoe men macht beheerst zonder eraan verslaafd te raken.**

Het Vishnuh-Genootschap noemt alleen de tweede soort: **WARE KRIJGERS.**

Daarom begint binnen het Genootschap de opleiding niet met wapens.

Maar met:

- **stilte,**
- **observatie,**
- **ademdiscipline,**
- **gedragscontrole,**
- **en zelfonderzoek.**

Nieuwe leerlingen begrijpen dit vaak niet.

Zij verwachten technieken.

Geheime bewegingen.

Verborgen krachten.

Maar de oude meesters lachen daar slechts om.

Want volgens hen zoekt een onvolwassen geest altijd eerst macht.

Terwijl een volwassen krijger eerst leert:

- **wat macht met hemzelf kan doen.**

Binnen de Hallen van Stilte van het Genootschap hangt een oude uitspraak boven de ingang.

Geen leerling mag haar overslaan.

Er staat:

- **“Wie een wapen zoekt om groter te worden, is nog niet klaar om een wapen te dragen.”**

Deze woorden vormen de kern van de gehele krijgswisdom.

Het grootste gevaar bestaat niet uit vijanden buiten de mens.

Maar uit:

- **ego zonder discipline,**
- **overtuiging zonder twijfel,**
- **macht zonder verantwoordelijkheid,**
- **en kennis zonder innerlijke begrenzing.**

De Leer der Krijgsfilosofie werd daarom nooit bedoeld voor:

- roemzoekers,
- fanatiekelingen,
- avonturiers,
- of mensen die geweld romantiseren.

Want het Genootschap verwerpt de verheerlijking van strijd.

Binnen de leer geldt oorlog niet als glorie.

Oorlog betekent:

- verlies,
- psychologische beschadiging,
- ontregeling,
- en verantwoordelijkheid die soms levenslang blijft bestaan.

Daarom zegt de leer van Vishnuh:

**“Een dwaas bewondert oorlog van afstand.
Een ware krijger begrijpt de prijs ervan.”**

Door de eeuwen heen trok het Vishnuh-Genootschap zich steeds verder terug uit openbare machtsstructuren.

Niet uit angst. Maar uit wantrouwen tegenover:

- **koningen die krijgers gebruikten als gereedschap,**
- **religieuze leiders die geweld heilig verklaarden,**
- **en staten die discipline veranderden in blinde gehoorzaamheid.**

Het Genootschap zag hoe:

- **kennis werd misbruikt,**
- **loyaliteit werd verkocht,**
- **en eer werd vervangen door propaganda.**

Daarom ontwikkelden de Adhipati's een leer die niet draaide om overheersing.

Maar om innerlijke beheersing.

Binnen de verborgen archieven staat geschreven:

- **“De hoogste vorm van kracht is niet het vermogen een ander te vernietigen.**
- **Maar het vermogen jezelf te beheersen terwijl vernietiging mogelijk is.”**

Dat is de reden waarom de krijgswisdom van het Vishnu-Genootschap geen verzameling technieken is.

Zij is:

- **een discipline van bewustzijn,**
- **een wetenschap van gedrag onder druk,**
- **en een voortdurende confrontatie met de schaduwzijde van de mens.**

Wie deze leer leest, moet daarom begrijpen:

- **Dit boek probeert niemand gevaarlijker te maken. Het probeert duidelijk te maken waarom mensen gevaarlijk worden.**

Zo zegt de leer van Vishnu:

- **“ware veiligheid ontstaat niet uit angst.**

Maar uit:

- **discipline,**
- **helderheid,**
- **verantwoordelijkheid,**
- **en innerlijke begrenzing.**

En daarom eindigt deze proloog met de eerste en belangrijkste waarschuwing van de gehele leer:

- **“Leer eerst jezelf kennen
voordat je leert strijd te begrijpen.”**
- **“Want een mens die zichzelf niet
beheerst,
zal vroeg of laat proberen de wereld te
beheersen om zijn innerlijke chaos te
verbergen.”**

Daarna volgt stilte.

Want binnen het Vishnuh-Genootschap begint iedere ware leer niet met spreken.

Maar met luisteren.

BOEK 1 - LEER DER KRIJGSFILOSOFIE

De krijger die eerst zichzelf moet overwinnen

Men begrijpt oorlog verkeerd.

Koningen begrijpen oorlog verkeerd.

Religieuzen begrijpen oorlog verkeerd.

En zelfs soldaten begrijpen oorlog verkeerd.

Zij denken dat oorlog begint wanneer staal wordt getrokken.

Maar volgens de Leer van het Vishnuh-Genootschap begint oorlog veel eerder:

- **Bij begeerte.**
Bij angst.
Bij de behoefte om zichzelf boven een ander te plaatsen.

Daarom leert het Genootschap:

- **“Een dwaas leert eerst doden.**
Een krijger leert eerst dragen.”

Want een zwaard zonder discipline is slechts een verlengde van paniek.

- **“Vechten is geen sport.**

Op een slagveld bestaan geen punten, geen voorwerpen of medailles die je kunt winnen, geen publiek dat voor je juicht en geen eer voor hen die uit trots vechten.

- **Het slagveld is de plaats waar de menselijke natuur zichtbaar wordt zonder maskers.”**

Daarom wordt een krijger binnen het Vishnuh-Genootschap niet beoordeeld op overwinning.

Maar op:

- **beheersing onder chaos**
- **trouw onder angst**
- **helderheid onder doodsdruk**
- **en discipline wanneer niemand kijkt.**

de Leer der Krijgsfilosofie

nooit geschreven als
een handleiding voor geweld.

En ook niet als een boek
voor soldaten alleen.

Het werd geschreven als
waarschuwing:

* Geweld is niet gevaarlijk
omdat het dood veroorzaakt.

Geweld is gevaarlijk omdat het:

- de menselijke geest verandert,
- macht zichtbaar maakt,
- grenzen test,
- en verborgen delen van de mens naar boven haalt.

Daarom zegt de leer van Vishnuh:

“Onder druk wordt
een mens niet
iemand anders.

Onder druk wordt
zichtbaar wie hij
altijd al was.”

Daarom wordt een krijger binnen het Genootschap
niet beoordeeld op overwinning.

Maar op:

beheersing
onder chaos

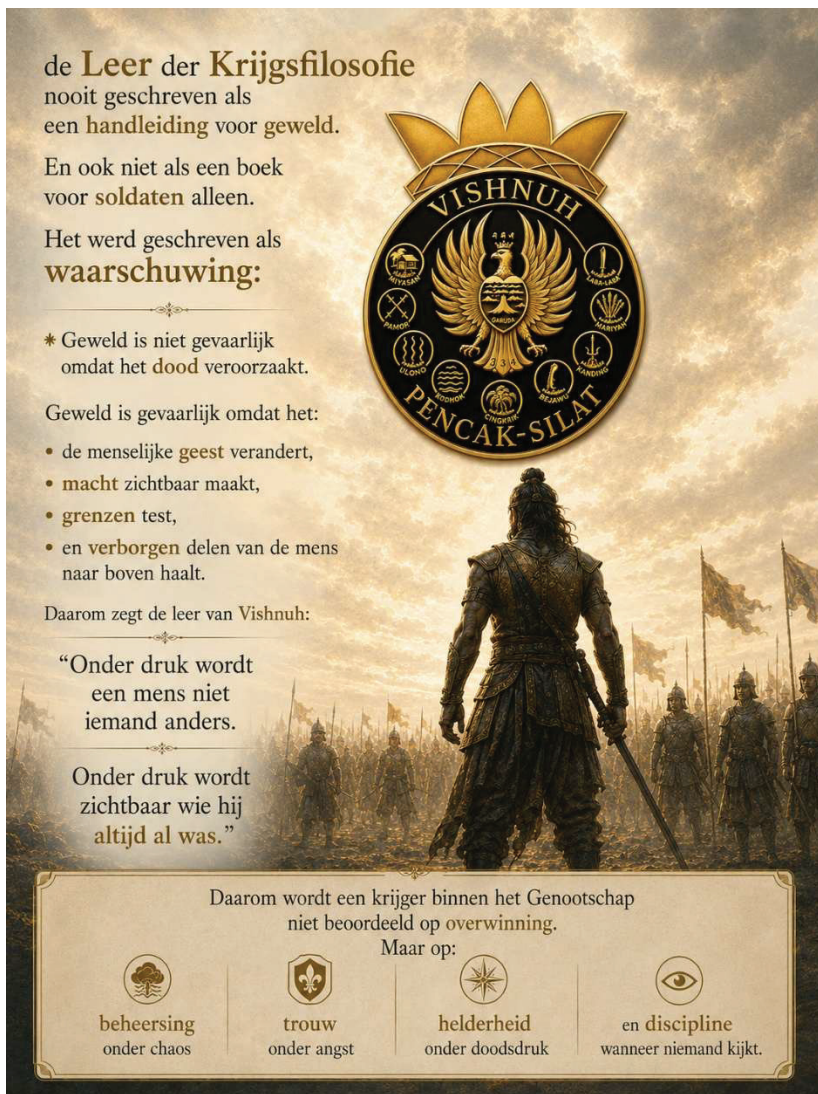
trouw
onder angst

helderheid
onder doodsdruk

en discipline
wanneer niemand kijkt.

LES 1 - Het verschil tussen krijgswetenschap en krijgswisdom

De Twee Scholen van het Vishnuh- Genootschap

Binnen het Vishnuh-Genootschap bestaan twee afzonderlijke, maar nauw met elkaar verbonden leerwegen:

1. De School der Krijgswetenschap

2. De School der Krijgswisdom

Hoewel beide scholen zich bezighouden met krijgskunst, discipline, strategie en het handelen onder moeilijke omstandigheden, hebben zij een wezenlijk verschillend uitgangspunt.

Buitenstaanders die beide scholen als één en dezelfde leer beschouwen, missen daarmee een fundamenteel onderscheid binnen het Genootschap.

I. De School der Krijgswetenschap

De Krijgswetenschap bestudeert het praktische, technische en strategische aspect van conflict.

Zij onderzoekt onder meer:

- strategie en tactiek;
- logistiek en bevoorrading;
- wapens en wapensystemen;
- formaties en organisatie;
- terrein- en omgevingsleer;
- beweging en positionering;
- timing en besluitvorming;
- communicatie en informatie;
- psychologische beïnvloeding;
- risicobeoordeling en overlevingskansen.

De krijgswetenschap stelt in essentie de vragen:

Hoe kan een doel worden bereikt?

Hoe kan men efficiënter bewegen en handelen?

**Hoe kan een tegenstander worden
uitgeschakeld of diens structuur worden
ontwricht?**

Hoe kunnen onnodige verliezen worden voorkomen?

Binnen het Genootschap wordt deze kennis beschouwd als een instrument dat met grote verantwoordelijkheid moet worden toegepast.

Kennis van oorlog is immers niet hetzelfde als een verlangen naar oorlog.

Wie uitsluitend leert hoe een conflict gewonnen kan worden, maar niet leert waarom en wanneer men moet afzien van geweld, beschikt over kennis zonder moreel kompas.

Daarom geldt binnen de leer:

Krijgswetenschap zonder krijgswisdom kan de mens reduceren tot een instrument van overwinning.

De wetenschappelijke benadering moet de mens dus niet vervangen, maar hem juist leren om onder druk helder, beheerst en verantwoordelijk te handelen.

II. De School der Krijgswisdom

De Krijgsfilosofie begeeft zich op een ander terrein.

Zij onderzoekt niet in de eerste plaats **hoe** een conflict gewonnen kan worden, maar **waarom** men überhaupt zou moeten handelen.

Zij stelt vragen als:

- **Waarom vecht je?**
- **Wanneer kan geweld gerechtvaardigd zijn?**
- **Wanneer is terugtrekken verstandiger dan overwinnen?**
- **Wat doet geweld met het karakter van de mens?**
- **Welke prijs heeft overwinning?**
- **Hoe voorkomt men dat macht verandert in hoogmoed?**
- **Hoe behoudt een krijger zijn menselijkheid wanneer omstandigheden hem onder druk zetten?**

De Krijgsfilosofie onderzoekt daarmee de grenzen van macht.

Zij leert dat overwinning op zichzelf geen bewijs van wijsheid is.

Een overwinning die leidt tot vernietiging van het eigen karakter, het verlies van zelfbeheersing of het ontstaan van wraakzucht, kan volgens deze leer uiteindelijk een nederlaag zijn.

“De krijgswetenschap leert hoe men een slag wint.

De krijgswetenschap leert wanneer men zichzelf verliest.”

Deze twee scholen zijn daarom geen tegenstellingen.

Zij vullen elkaar aan.

De eerste ontwikkelt **bekwaamheid**, de tweede **oordeelsvermogen**.

De eerste onderzoekt het middel, de tweede het doel en de gevolgen ervan.

III. De eerste les: stilte

Daarom begint de vorming van een leerling binnen het Genootschap niet met een wapen, maar met **stilte**.

Stilte is geen leegte en evenmin een passieve toestand.

Zij is een oefening in aandacht, zelfbeheersing en het leren waarnemen van de eigen impulsen voordat men ernaar handelt.

Een wapen versterkt immers niet vanzelf de wijsheid van degene die het hanteert.

Het kan slechts vergroten wat reeds aanwezig is:

discipline of chaos, beheersing of woede, verantwoordelijkheid of trots.

Daarom wordt een leerling eerst geleerd zichzelf te observeren.

Hij leert zijn angst herkennen zonder eraan onderworpen te raken, zijn woede te begrijpen zonder haar onmiddellijk te volgen en zijn trots te herkennen voordat deze zijn oordeel vertroebelt.

Pas daarna krijgt technische kennis haar werkelijke betekenis.

De fundamentele gedachte luidt:

Wie zichzelf niet kan beheersen, is nog niet geschikt om macht over een situatie uit te oefenen.

De ware krijgskunst begint daarom niet in de hand die het wapen vasthoudt, maar in de geest die besluit het wel of niet te gebruiken.

Zo worden de twee scholen uiteindelijk verbonden:

- **de Krijgswetenschap leert beheerst handelen; de Krijgsfilosofie leert wanneer beheerst handelen noodzakelijk, gerechtvaardigd of juist onnodig is.**

Hun hoogste doel is niet het voortbrengen van iemand die graag strijdt, maar van een mens die onder druk in staat blijft tot helderheid, zelfbeheersing en verantwoordelijkheid.

Daarom wordt binnen
het Genootschap een
leerling eerst in stilte
onderwezen voordat
hij een wapen mag
aanraken.

Een wapen versterkt
immers slechts wat
al in een mens
aanwezig is:

DISCIPLINE OF CHAOS

Pas wanneer een leerling zichzelf kent
en zijn emoties kan beheersen,
kan hij verantwoord handelen.

ZELFKENNIS ZELFBEHEERSING RUST FOCUS VERANTWOORDELIJKHEID

LES II - De zeven houdingen van de Vishnuh-krijger

De Zeven Innerlijke Houdingen van de Ware Krijger

Volgens de oude leer van het Vishnuh-Genootschap kent een ware krijger zeven innerlijke houdingen.

Het zijn geen technieken, gevechtsvormen of tactische voorschriften, maar geestelijke grondhoudingen die bepalen **hoe een mens handelt wanneer hij onder druk komt te staan.**

De leer stelt dat uiterlijke vaardigheid zonder innerlijke beheersing uiteindelijk gevaarlijk wordt.

Daarom wordt de krijger niet uitsluitend gevormd door oefening van het lichaam, maar vooral door de vorming van karakter.

1. De houding van leegte

Een krijger mag het slagveld niet betreden vanuit woede, haat of wraakzucht.

Woede vernauwt de waarneming. Wie door woede wordt beheerst, ziet slechts datgene waarop zijn afkeer zich richt.

De beheerste krijger daarentegen probeert het geheel te blijven waarnemen.

Leegte betekent hier niet gevoelloosheid. Het betekent dat men zijn geest niet vooraf vult met haat, angst, trots of verwachtingen.

Een woedende krijger ziet wat hij haat.

Een beheerste krijger ziet wat er werkelijk gebeurt.

2. De houding van verantwoordelijkheid

Binnen het Vishnuh-Genootschap draagt iedere krijger verantwoordelijkheid voor zijn handelingen en voor de gevolgen daarvan.

Die verantwoordelijkheid omvat niet alleen:

- **zijn eigen handelen;**
- **de gevolgen van zijn beslissingen;**
- **de doden die door conflict ontstaan;**

- **en de levenden die daarna moeten voortleven.**

Daarom luidt een oude spreuk:

“Wie trots is op het doden, is niet geschikt om een wapen te dragen.”

De betekenis daarvan is eenvoudig: vaardigheid geeft geen moreel recht.

Juist degene die over macht beschikt, moet zich sterker bewust zijn van de gevolgen van het gebruik ervan.

3. De houding van stilte

Stilte is binnen de leer geen mystieke toestand, maar een vorm van discipline.

Onder moeilijke omstandigheden spreekt een krijger slechts wanneer spreken noodzakelijk is.

Onnodige woorden kunnen aandacht versnipperen, verwarring veroorzaken en paniek versterken.

Een goed beheerste groep hoeft niet voortdurend te spreken om georganiseerd te blijven. Zij leert

luisteren, observeren en handelen zonder zich te laten meeslepen door lawaai of emotie.

Wie voortdurend spreekt, hoort uiteindelijk niet meer wat de omgeving zegt.

Stilte is daarom geen afwezigheid van communicatie, maar een vorm van geconcentreerde communicatie.

4. De houding van waarneming

De krijger leert de omgeving te lezen voordat hij handelt.

Hij observeert onder andere:

- **wind en weersverandering;**
- **de toestand van de grond;**
- **ritme en beweging;**
- **ademhaling;**
- **stilte en onverwachte geluiden;**
- **spanning in lichaam en houding;**
- **en veranderingen in gedrag.**

Waarneming betekent dat men niet alleen kijkt, maar leert onderscheiden.

Een kleine verandering kan belangrijker zijn dan een grote beweging.

Een verstoring van ritme kan meer onthullen dan een uitgesproken dreiging.

Daarom zegt de leer:

“Het slagveld verradt zichzelf vóór de eerste aanval.”

De wijze krijger probeert niet sneller te reageren dan iedereen om hem heen, maar eerder te begrijpen wat er werkelijk verandert.

5. De houding van begrenzing

Niet iedere overwinning is een rechtvaardige overwinning.

Binnen de Vishnuh-leer bestaat daarom een duidelijke grens aan het handelen.

Geweld mag nooit worden gebruikt als middel tot vernedering, wraak of machtsvertoon.

De leer verwerpt onder meer:

- **geweld uit vernedering;**
- **vernietiging uit trots;**
- **marteling;**
- **en geweld tegen weerloze personen.**

De gedachte daarachter is fundamenteel:

Een krijger zonder grens wordt uiteindelijk een roofdier.

Juist wanneer iemand macht heeft, moet hij weten waar die macht ophoudt.

Zelfbeheersing wordt daarom niet gemeten aan de hand van wat iemand kan vernietigen, maar aan wat hij kan nalaten te vernietigen.

6. De houding van het offer

Iedere strijd heeft een prijs.

Die prijs is niet altijd zichtbaar en bestaat niet uitsluitend uit lichamelijk verlies.

Een mens kan ook rust, vertrouwen, onschuld of een deel van zijn menselijkheid verliezen.

Daarom wordt binnen het Genootschap iedere ernstige confrontatie beschouwd als een gebeurtenis die innerlijke sporen kan nalaten.

Geweld laat sporen achter, ook wanneer niemand ze ziet.

De oude leer kent daarom momenten van reiniging en herstel na gewelddadige gebeurtenissen.

Deze zijn niet bedoeld als religieuze verplichting, maar als een vorm van psychologische en spirituele verwerking:

- **de krijger moet leren erkennen wat hij heeft meegemaakt, wat hij heeft gedaan en welke gevolgen dat voor hem en anderen heeft gehad.**

Het doel is niet om de ervaring uit te wissen, maar om te voorkomen dat geweld een blijvende identiteit wordt.

Een krijger die nooit terugkijkt, loopt het gevaar zijn menselijkheid ongemerkt achter zich te laten.

7. De houding van verdwijnen

De hoogste houding is die van verdwijnen.

De ware krijger verlangt uiteindelijk niet naar bewondering, roem, macht of erkenning.

Wanneer zijn taak is voltooid, treedt hij weer naar de achtergrond.

Hij maakt zichzelf niet groter door zijn daden voortdurend te verkondigen. Zijn waarde wordt niet bepaald door hoeveel mensen zijn naam kennen.

Daarom zegt de leer:

“Wanneer een krijger bewondering begint te verlangen, is zijn innerlijke discipline reeds begonnen te sterven.”

Verdwijnen betekent niet dat men verantwoordelijkheid ontloopt.

Integendeel: het betekent dat men verantwoordelijkheid neemt zonder van die verantwoordelijkheid een podium voor het eigen ego te maken.

De zeven houdingen als één leer

De zeven houdingen vormen samen één ontwikkeling:

Leegte maakt waarneming mogelijk.

Verantwoordelijkheid geeft handelen betekenis.

Stilte bewaart concentratie.

Waarneming voorkomt blind handelen.

Begrenzing voorkomt misbruik van macht.

Offer herinnert aan de prijs van geweld.

Verdwijnen bevrijdt de krijger van trots en zelfverheerlijking.

Daarmee wordt duidelijk dat de oude leer de ware krijger niet definieert aan de hand van zijn vermogen om te winnen, maar aan de hand van zijn vermogen om **zichzelf te beheersen wanneer hij de macht heeft om anderen te overheersen.**

De hoogste vorm van krijgskunst is daarom niet vernietiging.

Het is beheersing.